

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2023. november 30.
(OR. en)

15971/23

SAN 699
SOC 823
EMPL 590
RECH 529
JEUN 275
EDUC 463
CULT 170
DIGIT 279
ENV 1378
ECOFIN 1280
FIN 1240

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi: a Tanács Főtitkársága

Címzett: a delegációk

Előző dok. sz.: 15053/23

Tárgy: A Tanács következtetései a mentális egészségről

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a fent említett tanácsi következtetéseket, amelyeket az EPSCO Tanács (Egészségügy) a 2023. november 30-i ülésén jóváhagyott.

A Tanács következtetései a mentális egészségről**Bevezetés**

A Covid19-világjárvány előtt a mentális egészségügyi problémák már mintegy 84 millió embert érintettek az EU-ban (hatból egy polgárt), ami 600 milliárd EUR költséggel járt (a GDP 4 %-a)¹.

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) szerint a Covid19-világjárvány első évében a szorongás és a depresszió globális előfordulási gyakorisága 25 %-kal nőtt. A világjárvány különösen a fiatalok mentális egészségére volt hatással. Emellett a nőket súlyosabban érintette, mint a férfiakat, és a nem fertőző betegségekben szenvedők esetében nagyobb valószínűséggel jelentek meg mentális zavarok tünetei.

Más kihívások, például Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja, az éghajlati válság, a növekvő munkanélküliségi ráták és a növekvő megélhetési költségek, valamint a digitális terület és a közösségi média nyomása csak súlyosbították a mentális egészség tekintetében már egyébként is fennálló rossz helyzetet, különösen a gyermekek és a fiatalok, valamint a mentális egészségügyi problémákkal küzdők esetében.

A mentális egészség javítása egyéni, társadalmi és gazdasági szükségszerűség. Az Európai Unió Alapjogi Chartájának² 35. cikke szerint a nemzeti jogszabályokban és gyakorlatban megállapított feltételek mellett mindenkinek joga van megelőző egészségügyi ellátás igénybevételéhez.

Valamennyi uniós politika és tevékenység meghatározása és végrehajtása során biztosítani kell az emberi egészségvédelem magas szintjét.

¹ OECD/Európai Unió (2018): *Health at a Glance: Europe 2018: State of Health in the EU Cycle* („Egészségügyi pillanatkép: Európa 2018 – Egészségügyi helyzet az uniós ciklusban”), OECD Publishing, Párizs/Európai Unió, Brüsszel
https://doi.org/10.1787/health_glance_eur-2018-en

² Az Európai Unió Alapjogi Chartája (HL C 364., 2000.12.18., 1. o.), Európai Közösségek Hivatalos Lapja: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=celex%3A12012P%2FTXT>

2023 júniusában a Bizottság elfogadta „A mentális egészség átfogó megközelítése” című közleményt, hogy támogassa a tagállamokat és az érdekelt feleket a mentális egészséggel kapcsolatos kihívások kezelésében az EU-ban. A közlemény három vezérelvet emel ki, amelyeknek minden polgárra vonatkoznia kell: i. hozzáférés a megfelelő és eredményes megelőzéshez, ii. hozzáférés a magas színvonalú és megfizethető mentális egészségügyi ellátáshoz és kezeléshez, és iii. a társadalomba történő visszailleszkedés felépülés után³.

A Bizottság közleménye és a tagállamok által jelenleg kidolgozott intézkedések alapot nyújtanak a mentális egészség új megközelítéséhez, amely átfogó, előmozdítja és védi a jóllétet, valamint megelőzésen alapul, és több érdekelt félre is kiterjed.

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

1. ELISMERVE a WHO Alkotmányát, amely kimondja, hogy az egészség a testi, szellemi és szociális teljes jólétnek állapota és nemcsak betegség vagy fogyatékosság hiányából áll, és hogy az elérhető legjobb egészségi állapot élvezete minden emberi lény alapvető jogainak egyikét alkotja,
2. ELISMERVE, hogy a mentális egészség a mentális jóllét olyan állapota, amely lehetővé teszi az emberek számára, hogy megbirkózzanak az életben előforduló stresszhelyzetekkel, kibontakoztassák képességeiket, jól tanuljanak és dolgozzanak, és hozzájáruljanak közösségükhöz⁴,
3. FIGYELEMBE VÉVE, hogy az egyetemes egészségügyi ellátás részeként megkülönböztetés nélkül mindenki számára biztosítani kell a minőségi alapvető egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférést, amint azt az ENSZ 2030-ig tartó időszakra szóló menetrendjének 3. fenntartható fejlődési célja⁵ is elismeri,

³ COM(2023) 298. A Bizottság közleménye a mentális egészség átfogó megközelítéséről.

⁴ Egészségügyi Világszervezet: WHO-tájékoztatók, *Mental health: strengthening our response* („Mentális egészség: határozottabb válaszlepek”), 2022.

⁵ Az ENSZ fenntartható fejlődési céljai (SDG). 3. cél: Az egészséges élet biztosítása és a jóllét előmozdítása minden korosztály valamennyi tagjának:
<https://www.un.org/sustainabledevelopment/health/>

4. FIGYELEMBE VÉVE, hogy mindenkinek, köztük a gyermekeknek és a fiataloknak is lehetőséget kell biztosítani arra, hogy olyan körülmények között és környezetben éljenek, amelyek előmozdítják és támogatják mentális egészségüket,
5. ELISMERVE, hogy a családok létfontosságú szerepet játszanak a gyermekek mentális jóllétének előmozdításában, valamint tudatában annak, hogy az intézményben elhelyezett vagy hajléktalan gyermekek súlyosabb mentális egészségügyi problémákkal hozhatók összefüggésbe,
6. ÜDVÖZÖLVE „*A mentális egészség átfogó megközelítése*” című, 2023. június 7-én elfogadott bizottsági közleményt, valamint az abban foglalt, több mint 1,2 milliárd EUR összegű finanszírozási lehetőségeket és 20 kiemelt kezdeményezést, amelyek célja, hogy támogassák a tagállamokat és az érdekelt feleket a polgárok mentális egészségének jelentős mértékű javításában,
7. TUDATÁBAN ANNAK, hogy fontos javítani a mentális egészségügyi problémákkal küzdők, családjaik és (nem) hivatásos gondozóik életminőségét, különös tekintettel a megbélyegzés és a hátrányos megkülönböztetés kezelésére, amint az „*A mentális egészség átfogó megközelítése*” című bizottsági közleményben is szerepel,
8. NYUGTÁZVA a „Mentális egészség a munka digitális világában” című, 2022. július 5-i európai parlamenti állásfoglalást⁶,
9. NYUGTÁZVA a mentális egészségről és a bizonytalan foglalkoztatásról szóló tanácsi következtetéseket⁷, amelyek a mentális egészség és a munka közötti összefüggésekkel foglalkoznak,
10. TUDATÁBAN ANNAK, hogy a Covid19-világjárvány következtében jelentősen romlott a lakosság mentális egészsége⁸.

⁶ Az Európai Parlament állásfoglalása (2022. július 5.) a mentális egészségről a munka digitális világában (HL C 47., 2023.2.7., 63. o.)

⁷ <https://www.consilium.europa.eu/hu/documents-publications/public-register/council-concl/>

⁸ OECD (2021): *Tackling the mental health impact of the COVID-19 crisis: An integrated, whole-of-society response* („A Covid19-válság mentális egészségre gyakorolt hatásának kezelése: Egy integrált, az egész társadalomra kiterjedő válaszlépés”), OECD Publishing, Párizs, <https://doi.org/10.1787/0cca0b-en>

11. ELISMERVE, hogy a magány súlyos hatással lehet a mentális egészségre. Az EU-ban a világjárvány következtében az egyes régiókban a magány 22–26 %-kal nőtt⁹,
12. NYUGTÁZVA az *Európa jövőjéről szóló konferencia végeredményéről közzétett jelentést*¹⁰, amely sürgette a mentális egészségügyi problémák jobb megértését és megoldási módjaik keresését, beleértve egy olyan, a mentális egészségre vonatkozó uniós cselekvési terv kidolgozását, amely hosszú távú mentális egészségügyi stratégiát biztosítana az EU-ban, és többek között foglalkozna az olyan szempontokkal is, mint a kutatás, a szakemberek rendelkezésre állásának kérdése, a népesség meghatározott csoportjai, például a gyermekek és a fiatalok, valamint a mentális egészség európai évének a közeljövőben történő létrehozása,
13. NYUGTÁZVA az *OECD Tanácsának az integrált mentális egészségvédelemről, a kapcsolódó készségekről és munkahelyi politikákról szóló ajánlását*¹¹, amely tanácsokat ad az egészségügyi rendszerek, az oktatási és ifjúsági rendszerek, a munkahelyek és a szociális jóléti rendszerek szakpolitikai alapelveivel kapcsolatban, a „mentális egészség valamennyi szakpolitikában” megközelítés központi elemeként, amely hozzájárul a mentális egészséggel kapcsolatos politika silószerű megközelítésének felszámolásához,
14. TUDOMÁSUL VÉVE az „*Egészségügyi pillanatkép: Európa 2022*” című jelentést¹², amely arra a következtetésre jut, hogy minden második 18–29 éves európai fiatal a mentális egészségügyi ellátás terén fennálló kielégítetlen szükségletekről számol be, hogy a szorongás és a depresszió tüneteinek előfordulása a fiatalok esetében számos európai országban több mint kétszeresére nőtt a világjárvány idején, és hogy riasztóan nő az öngyilkossági gondolatok bejelentett aránya,

⁹ Baarck, J., Balahur, A., Cassio, L., d’Hombres, B., Pásztor, Z., Tintori, G., Loneliness in the EU – Insights from surveys and online media data, (Magány az EU-ban. A felmérésekből és online médiaadatokból nyert körkép), EUR 30765 EN, az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxembourg, 2021., ISBN 978-92-76-40246-6, doi:10.2760/28343, JRC125873

¹⁰ Konferencia Európa jövőjéről. Jelentés a végeredményről. 2022 május. Lásd: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/conference-future-europe_hu

¹¹ *OECD Recommendation of the Council on Integrated Mental Health, Skills and Work Policy* (Az OECD Tanácsának ajánlása az integrált mentális egészségvédelemről, a kapcsolódó készségekről és munkahelyi politikákról), OECD/LEGAL/0420 (2022).

¹² OECD/Európai Unió (2022): *Health at a Glance: Europe 2022: State of Health in the EU Cycle*, („Egészségügyi pillanatkép: Európa 2022 – Egészségügyi helyzet az uniós ciklusban”), OECD Publishing, Párizs <https://doi.org/10.1787/507433b0-en>

15. TUDATÁBAN a jelenlegi válság és egészségügyi szükséghelyzet hatásainak, beleértve az ukrainai agressziós háborút és a menekülteket befogadó országok helyzetét, amelyek a mentális egészség és a pszichoszociális egészség romlásához vezetnek¹³, valamint tudatában annak, hogy humanitárius reagálásra és segítségnyújtásra van szükség a pszichoszociális támogatás terén, többek között a szexuális erőszak és a nemi alapú erőszak egyéb formái tekintetében is,
16. TUDATÁBAN ANNAK, hogy a mentális egészségügyi szolgáltatások nyújtását ténylegesen át kell helyezni a kórházközpontú szolgáltatásokról a közösségi alapú környezetben elérhető, átfogó, integrált mentális egészségügyi és gondozási szolgáltatásokra¹⁴,
17. TUDATÁBAN ANNAK, hogy az olyan társadalmi, gazdasági és környezeti tényezők, mint a természeti katasztrófák, negatív hatást gyakorolnak a mentális egészségre, és növelik a pszichoszociális támogatás szükségességét,
18. EMLÉKEZTETVE a jólléti gazdaságról szóló 2019. évi tanácsi következtetésekre¹⁵, amelyekben a Tanács felkéri a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot egy uniós mentális egészségügyi stratégiára,
19. TUDATÁBAN ANNAK, hogy a becslések szerint az EU-ban hiány mutatkozik az egészségügyi dolgozókból, és hogy egyes tagállamok a mentális egészségügyi szakemberek hiányával küzdenek, noha az egészségügybe való beruházás keretében az egészségügyi munkaerőbe való beruházásra is szükség van,
20. ÜDVÖZÖLVE a mentális egészséggel kapcsolatos kapacitásépítés multidiszciplináris megközelítésének tervezetét (eszköztárát), amelyet a Bizottság 2024-ben tervez elindítani, és amely keretében a fent említett kérdés vizsgálatára is sor kerül,

¹³ 75. Egészségügyi Világkögyűlés (2022). Hetvenötödik Egészségügyi Világkögyűlés: Genf, 2022. május 22–28.: állásfoglalások és határozatok, mellékletek. Egészségügyi Világszervezet. <https://apps.who.int/iris/handle/10665/365610>. A 75. Egészségügyi Világkögyűlés 11. sz. határozata

¹⁴ *Comprehensive mental health action plan 2013–2030*. (A mentális egészségre vonatkozó, a 2013–2030-as időszakra szóló átfogó cselekvési terv). Genf: Egészségügyi Világszervezet, 2021. Licenc: CC BY-NC-SA 3.0 IGO.

¹⁵ A Tanács következtetései a jólléti gazdaságról:
<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13432-2019-INIT/hu/pdf>

21. ÜDVÖZÖLVE az ENSZ által a fogyatékkal élő személyek jogairól szóló egyezményben elért eredményeket, hangsúlyozva, hogy az emberekkel szembeni, fizikai vagy szellemi fogyatékkal élő hátrányos megkülönböztetés sérti alapvető emberi jogait, valamint üdvözölve a WHO által elért eredményeket, például a „QualityRights” elnevezésű kezdeményezés révén, amely a jogok mentális egészségügyi szolgáltatások során történő tiszteletben tartásának értékelésére javasol eszközöket és képzési eszközöket, például a mentális egészséggel, a felépüléssel és a közösségbe való befogadással kapcsolatos e-képzést, amelynek célja a megfélemlítés elleni küzdelem,
22. NYUGTÁZVA a WHO 2023–2030-as időszakra szóló, mentális egészségre vonatkozó átfogó cselekvési tervét és annak 2. célkitűzését, amely megállapítja, hogy átfogó, integrált és reakcióképes mentális egészségügyi és szociális szolgáltatások nyújtására van szükség, közösségi alapú környezetben,
23. TUDOMÁSUL VÉVE a WHO-nak a 2021–2025-ös időszakra szóló, mentális egészséggel kapcsolatos európai cselekvési keretét¹⁶, amelyből kiderül, hogy 2019-ben a becslések szerint 119 000 ember lett öngyilkos az európai régióban, valamint hogy ez a (15 és 29 év közötti) fiatalok körében a második leggyakoribb halálok,
24. TUDATÁBAN ANNAK, hogy a mentális egészségügyi problémák az egyenlőtlenség számos formájával összefüggésben állnak, például a kiszolgáltatott helyzetben lévők, a kisebbségek, a marginalizálódott csoportok és a hátrányos társadalmi-gazdasági helyzetben lévők esetében, beleértve a tartós ápolási-gondozási szolgáltatásokra szorulókat, a magánnyal és a társadalmi elszigetelődéssel küzdőket, a gyermekeket és a fiatalokat, az időseket, a nőket, az LMBTI-személyeket¹⁷, a rákos megbetegedéssel küzdőket, a fogyatékkal élő személyeket, a menekülteket, a migránsokat, a fogvatartottakat és a hajléktalanokat. Annak tudatában továbbá, hogy az ENSZ fenntartható fejlődési céljai értelmében a nemek közötti egyenlőség szempontja és a „senkit nem hagyunk hátra” elv alapvető fontosságú a mentális egészség terén mutatkozó egyenlőtlenségek kezelésében,

¹⁶ A WHO-nak a 2021–2025-ös időszakra szóló, mentális egészséggel kapcsolatos európai cselekvési kerete. Koppenhága: a WHO Európai Regionális Irodája, 2022. Licenc: CC BY-NC-SA 3.0 IGO. <https://www.who.int/europe/publications/i/item/9789289057813>

¹⁷ Lásd: Az LMBTIQ-személyek egyenlőségéről szóló, 2020–2025-re vonatkozó bizottsági stratégia (COM(2020) 698 final).

25. TUDATÁBAN ANNAK, hogy a mentális egészségügyi problémák összefüggenek az egészséget meghatározó tényezőkkel (például az egészségügyi ellátáshoz való hozzáféréssel, a biológiai és pszichológiai tényezőkkel, a táplálkozással és a testmozgással, az alkoholfogyasztással, a dohányzással és a tiltott kábítószeres fogyasztásával), valamint a környezeti, várostervezési, éghajlati, társadalmi, kulturális, gazdasági és kereskedelmi tényezőkkel,
26. TUDATÁBAN ANNAK, hogy a védelmet szolgáló tényezők – például a rendszeres sport- és testmozgás, valamint a kulturális tevékenységekben való részvétel – erősítése javíthatja az emberek általános mentális egészségét és jóllétét, és csökkentheti a mentális egészségügyi problémák kockázatát¹⁸,
27. TUDATÁBAN az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2023. évi „A mentális egészség javítását célzó intézkedések” című feltáró véleményének¹⁹, amely támogatja az egyének szerepvállalását lehetővé tevő személyközpontú mentális egészségügyi rendszerek fejlesztését,
28. TUDATÁBAN ANNAK, hogy a mentális egészség és a fizikai egészség alapvetően összefügg egymással, és hogy a súlyos mentális egészségügyi problémával küzdő emberek esetében nagyobb a kockázata annak, hogy az orvosi kezelésre szoruló krónikus testi állapotok széles körével kell megküzdeniük, és várható élettartamuk 10–20 évvel alacsonyabb, mint az általános népességé²⁰
29. HANGSÚLYOZVA a fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló egyezmény VÉGREHAJTÁSÁNAK FONTOSSÁGÁT, különös tekintettel a mentális egészségügyi problémákkal küzdő személyek védelmére,
30. EMLÉKEZTETVE az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának a mentális zavarokkal élő személyek emberi jogainak és méltóságának védelméről szóló Rec (2004)10. sz. ajánlásában²¹ felvázolt ajánlásokat követő intézkedések fontosságára,

¹⁸ „CultureForHealth” jelentés. *Culture’s contribution to health and well-being: a report on evidence and policy recommendations for Europe*. (A kultúra hozzájárulása az egészséghez és a jólléthez: jelentés a rendelkezésre álló bizonyítékokról és szakpolitikai ajánlások Európának.)
Final_C4H_FullReport_small.pdf (cultureforhealth.eu)

¹⁹ SOC/760-EESC-2023.

²⁰ *WHO Guidelines for the management of physical health conditions in adults with severe mental disorders*. (WHO-íránymutatások a súlyos mentális zavarokkal küzdő felnőttek fizikai egészségi állapotának kezeléséhez.) Genf, Egészségügyi Világszervezet; 2018. Engedély: Genf: Egészségügyi Világszervezet, 2018. Licenc: CC BY-NC-SA 3.0 IGO.
<https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/275718/9789241550383-eng.pdf>

²¹ [https://www.coe.int/t/dg3/healthbioethic/Activities/08_Psychiatry_and_human_rights_e/Rec\(2004\)10%20EM%20E.pdf](https://www.coe.int/t/dg3/healthbioethic/Activities/08_Psychiatry_and_human_rights_e/Rec(2004)10%20EM%20E.pdf)

31. ELŐMOZDÍTVA a mentális egészségügyi szolgáltatások emberi jogokon alapuló értékelését, többek között a WHO „QualityRights” elnevezésű eszköztárának felhasználásával,

FELKÉRI A TAGÁLLAMOKAT, HOGY:

- a) KEZELJÉK PRIORITÁSKÉNT a mentális egészséggel és jólléttel foglalkozó integrált szakpolitikákat és szolgáltatásokat, valamint VEGYÉK FONTOLÓRA cselekvési tervek vagy stratégiák KIDOLGOZÁSÁT a legsürgetőbb és leggyakrabban előforduló kérdések kezelése érdekében. Ilyen kérdések például:
1. a mentális egészség valamennyi szakpolitikában való érvényesítésére vonatkozó megközelítés megvalósítása, amely túlmutat az egészségügyön, és más kulcsfontosságú ágazatok olyan releváns tényezőit is magában foglalja, mint például a foglalkoztatás, az oktatás, a digitalizáció (beleértve a mesterséges intelligencia hatásait is), a szociális védelem, a pénzügyi biztonság, a kutatás, a lakhatás, a várostervezés, a kultúrához való hozzáférés, a média és a kommunikáció, a környezetvédelem és az éghajlat;
 2. a mentális egészség társadalmi, környezeti és gazdasági tényezőinek elismerése;
 3. a mentális egészséggel kapcsolatos ismeretek korai életkortól kezdve történő oktatásának javítása, beleértve a szülők tájékozottságának javítását is, különösen a 2024-től kidolgozandó európai mentális egészségügyi kódex²² alkalmazásával;
 4. a mentális egészség és jóllét előmozdítása az életút különböző kontextusaiban, különös tekintettel a jó mentális egészség és a mentális reziliencia védelmét szolgáló tényezők – például a sportban és a kultúrában való részvétel – megerősítésére;
 5. a mentális problémák megelőzése (többek között az öngyilkosság, az önkárosítás és a depresszió megelőzése) különböző kontextusokban, például iskolákban, munkahelyeken, az egészségügyi ellátásban, a lakónegyedekben, a közösségekben, beleértve az egyetemes, szelektív és a javallott megelőző beavatkozások és szakpolitikai intézkedések kombinációját;

²² [A HaDEA felhívása](#) az érdekelt felek számára a mentális egészségügyi kódex létrehozásával kapcsolatban: [Funding & tenders \(europa.eu\)](#)

6. a mentális egészségügyi rendszerek és szolgáltatások javítása annak érdekében, hogy azok reagálni tudjanak a mentális egészségügyi problémákkal küzdők által kifejezett igényeire, a minőségi egyetemes egészségügyi ellátás kialakítása felé történő elmozdulás érdekében;
7. a hatékony és biztonságos mentális egészségügyi ellátáshoz való időben történő és méltányos hozzáférésnek és az ilyen ellátás koordinációjának a javítása, a korai diagnózis és az integrált gondozás előmozdítása közösségi alapú és a felépülésre irányuló mentális egészségügyi szolgáltatások révén;
8. a tényeken alapuló gyakorlat előmozdítása a mentális egészségügyi ellátás és szolgáltatások, valamint az iránymutatáson alapuló kezelések terén, beleértve a halmozott gyógyszeresedés lehetőség szerinti megelőzését is;
9. a megelőzés, a korai felismerés és a gondozás előmozdítása az öngyilkos magatartást mutató személyek esetében és az ilyen magatartás következményeinek kezelése;
10. a normál népesség körében tapasztalt magány kezelésére irányuló intézkedések kidolgozása, a magány kockázatának kitett csoportokra összpontosítva;
11. a meglévő uniós és nemzeti jogszabályok hatékony alkalmazásának biztosítása a munkahelyi biztonság és egészségvédelem garantálása érdekében, valamint a mentális egészség előmozdítása, a pszichoszociális kockázatok megelőzése és kezelése, valamint mentális egészségügyi erőforrások megerősítése a munkahelyeken;
12. az egészségügyi szakemberek mentális egészségének megőrzését vagy megerősítését célzó intézkedések előmozdítása;
13. a mentális egészségnek, a szociális és érzelmi tanulási készségek fejlesztésének, az oktatási környezetben való korai felismerésnek és szűrésnek az előmozdítása a gyermekek és fiatalok mentális egészségének támogatása, kezelése és előmozdítása érdekében;
14. a mentális egészségügyi szakszolgáltatásokhoz való hozzáférés előmozdítása az iskolába járó gyermekek tekintetében;
15. a mentális egészséggel foglalkozó interdiszciplináris munkaerő fejlesztésének és létrehozásának támogatása, amely integrálja az összes kulcsfontosságú tudományágat annak érdekében, hogy holisztikus megközelítést biztosítson az előmozdítás, a megelőzés, a kezelés és a gondozás terén;

16. friss és összehasonlítható adatok és információk rendszeres gyűjtése az eredmények nyomon követése és a beruházások nemzetközi koordináció révén történő irányítása érdekében azokon a területeken, ahol előrelépésre van szükség;
17. az emberek társadalomba, munkaerőbe és a mentális egészséget érintő szakpolitikákkal kapcsolatos döntéshozatali folyamatokba való reintegrációját célzó intézkedések megerősítése, valamint az intézményi kitagolást vagy a reintegrációt követő visszaesések lehető legnagyobb mértékű megelőzése;
18. minden tagállamban egy célirányos multidiszciplináris csoport létrehozásának mérlegelése, annak biztosítása céljából, hogy a mentális egészséget minden szakpolitikában figyelembe vegyék a mentális egészséggel kapcsolatos szakpolitikák végrehajtásának mutatók segítségével történő nyomon követése érdekében;

FELKÉRI A BIZOTTSÁGOT, HOGY:

- a) TÁMOGASSA a tagállamok mentális egészséggel kapcsolatos szakpolitikáit azáltal, hogy továbbra is támogatást nyújt a tagállamoknak a mentális egészség átfogó megközelítéséről szóló közlemény és az abban foglalt 20 kiemelt kezdeményezés végrehajtásához;
- b) NYÚJTSON BE áttekintő dokumentumot a mentális egészség átfogó megközelítéséről szóló bizottsági közleményben ismertetett kiemelt kezdeményezésekről, amely tartalmazná az egyes kiemelt kezdeményezések végrehajtásának ütemtervét és az azokra elkülönített pénzügyi költségvetést is;
- c) ERŐSÍTSE MEG a mentális egészséget a szakpolitikákon átívelő módon, a Bizottságon belüli szinergiák biztosítása, valamint a mentális egészséggel kapcsolatos fellépések, eszközök és finanszírozás terén a nemzetközi szervezetekkel és az érdekelt felekkel való koordináció révén;
- d) a tagállamokkal szoros együttműködésben, a közegészségügyi szakértői csoport és különösen annak mentális egészséggel foglalkozó alcsoportja keretében KÖVESSE NYOMON és ELEMEZZE a Bizottság közleményében meghatározott kiemelt kezdeményezések végrehajtásának hatékonyságát és eredményeit a fenntartható fejlődési célok nemzetközileg elfogadott mutatói segítségével és a WHO-célértékek alapján;

- e) ÖSZTÖNÖZZE a mentális egészséggel kapcsolatos kérdések megértését, HÍVJA FEL A FIGYELMET erre a kérdésre és MOZDÍTSA ELŐ a legjobb gyakorlatok cseréjét a mentális egészség átfogó megközelítéséről szóló bizottsági közleményben meghatározottak szerint;
- f) támogassa a tagállamokat és koordinálja az intézkedéseket „az EU az egészségért” programon, valamint más kezdeményezéseken, például a közegészségügyi szakértői csoporton és annak mentális egészséggel foglalkozó alcsoportján keresztül;
- g) fordítson KÜLÖNÖS FIGYELMET a veszélyeztetett és társadalmi-gazdasági szempontból hátrányos helyzetű csoportokra;
- h) MOZDÍTSA ELŐ JOBBAN és TEGYE LÁTHATÓVÁ a mentális egészséggel kapcsolatos konkrét intézkedések különböző uniós finanszírozási lehetőségeit, kellő figyelmet fordítva a lehetőségeknek a tagállamok szükségleteivel és igényeivel való összehangolására;
- i) MOZDÍTSA ELŐ a mentális egészség európai éve – amelyre legkésőbb 2029-ig sor kell, hogy kerüljön – keretében az EU-ban a mentális egészségre irányuló és a kommunikációs kampányok támogatását célzó kezdeményezéseket;
- j) HAJTSON VÉGRE multidiszciplináris képzési és csereprogramokat az egészségügyi és szociális ellátással foglalkozó szakemberek és a különböző helyzetben lévő emberekkel kapcsolatba kerülő egyéb szakemberek (például iskolákban, nappali gondozóközpontokban, biztonsági vállalkozásokban dolgozó szakemberek, oktatók) számára, hogy támogassa és előmozdítsa azok mentális egészségügyi készségeit és az ellátás minőségét, valamint hogy megerősítse mentális rezilienciájukat;

FELKÉRI A TAGÁLLAMOKAT ÉS A BIZOTTSÁGOT, HOGY:

- a) 2024-ben és azt követően is FOLYTASSÁK a mentális egészséggel kapcsolatos átfogó megközelítés felé való elmozdulást;
- b) ÖSZTÖNÖZZÉK az intézkedések és ajánlások olyan uniós cselekvési terv formájában történő kidolgozását és végrehajtását, amely a lakosság minden korosztálya jóllétének előmozdításán, a mentális egészségügyi problémák megelőzésén és a mentális reziliencia javításán alapul. Emellett az intézkedéseknek a mentális egészségügyi problémákkal élő személyek számára nyújtott ellátáshoz való hozzáférésnek és ezen ellátás minőségének a javítására kell összpontosítaniuk, azzal a végső céllal, hogy kielégítsék a lakosság szükségleteit;
- c) MOZDÍTSSANAK ELŐ átfogó megközelítést a mentális egészségre vonatkozóan, valamint ágazatközi együttműködést a széles körű, hosszú távú szakpolitikai kilátások javítása és kiegyensúlyozott szakpolitikai ajánlások megfogalmazása érdekében;
- d) ÖSSZPONTOSÍTSANAK a mentális egészség terén a tagállamok között és azokon belül, valamint a társadalmi-gazdasági csoportok között – például a hátrányos helyzetű csoportok esetében – fennálló egyenlőtlenségek csökkentésére, valamint a megelőzés eszközeként mozgítsák elő az egyenlőséget és a hátrányos megkülönböztetés tilalmát, különös tekintettel a kiszolgáltatott és marginalizált helyzetben lévőkre;
- e) ÖSZTÖNÖZZÉK a tagállamok és a Bizottság közötti együttműködést a mentális egészséggel kapcsolatos tapasztalatok és legjobb gyakorlatok cseréje révén, különösen a közegészségügyi szakértői csoport keretében;
- f) FOLYTASSÁK az együttműködést a tapasztalatcsere és a mentális egészség szakpolitikák közötti integrálása terén olyan meglévő struktúrákon keresztül, amelyek bevonják a társadalom legfontosabb érdekelt feleit, köztük a nyilvánosságot, a nem kormányzati szervezeteket / civil társadalmat és a magánszektor;
- g) KÜZDJENEK a mentális egészséggel kapcsolatos megbélyegzés ellen a megbélyegzés és a hátrányos megkülönböztetés felszámolására vonatkozó uniós iránymutatás kidolgozásával, beleértve a mentális egészségügyi problémákra való figyelemfelhívást a társadalom minden területén;

- h) FOKOZZÁK a hátrányos megkülönböztetés, a gyűlöletbeszéd és az erőszak bármely formája, például a nemi alapú erőszak és az öngyilkosság elleni küzdelemre irányuló közös erőfeszítéseket;
 - i) ISMERJÉK EL és TÁMOGASSÁK a tapasztalattal rendelkező személyek (szolgáltatások igénybe vevői, családi gondozók stb.) aktív részvételét, valamint INTEGRÁLJÁK a meglévő és új ismereteket a multidiszciplináris képzés, a mentális egészséget célzó reformok, a kutatás és a szakpolitika-fejlesztés terén;
 - j) KÖNNYÍTSEK MEG a mentális egészségügyi intézményekben a jogok gyakorlását.
-